

Naantalin Työväenyhdistys ry

Aloite vuoden 2026 puoluekokoukselle

”Puolueen on oltava aloitteellinen, luova ja rohkea.”

Aloitteen johdanto-osassa perustelimme seuraavasti:

”Naantalin Työväenyhdistys on viime vuosien aikana laajasti käsitellyt yhteiskunnan eri sektorien kehitysnäkymiä ja puolueen linjavalintoja.

Olemme joutuneet puolustamaan tehtyjä hyvinvointipalveluja ja vastuullista valtion asioiden hoitoa. Monille asioita vähemmän seuranneille, mutta yhteiskunnallisia ongelmia tunnistaneille on syntynyt kuva, että olemme muuttuneet aktiivisesta uudistajasta leikkausten yms. muutosten jarruttajaksi. Linjamme ei ole ollut selkeä eikä helposti kansalaisille avautuva. Se on useasti ollut byrokraattista myös siksi, että tukeudumme vahvasti koneistoihin ja pelkäämme omaa ja kansalaisten aloitteellisuutta.

Tämän takia olemme hahmotelleet linjauksia, joita pidämme uudistusmielisinä, periaatteellisesti hyväksyttävänä ja kansalaisille perusteltavissa olevina.

Olemme jakaneet esityksen viideksi eri ehdotukseksi:

Tässä alla aihe ja ehdotukset:

Julkinen velka

Ehdotus:

SDP.edellyttää?että.Suomi.on.aloitteellinen.hyvän.talouden.kriteerien.määrittelyssä.
siten?että.julkisen.velan.määrä.voi.olla.66.prosenttia?jos.velan.hoitomenot.ovat.alle.
kolme.prosenttia.BKT:stä;

Kunnallinen pääomavero

Ehdotus:

SDP.esittää.kunnallisen.pääomaveron.säätämistä?joka.olisi.puolet.
kunnallisveroprosentista.ja.maksettaisiin.kaikista.pääomatuloista;

Puolustustarvikemaksu

Ehdotus:

SDP.esittää?että.puolustusvoimien.materiaalihankinnat.rahoitettaisiin.
puolustustarvikemaksulla?joka.määräytyisi.omaisuuden.vakuutusarvon.perustella;

Irtisanomissuoja

Ehdotus:

SDP.ehdottaa?että.irtisanottaville.työntekijöille.myönnettäisiin.optio.hankkia.yhtiön.
osakkeita.irtisanomisajankohdan.osakkeen.hinnalla.viiden.vuoden.aikana.
irtisanomisesta.laskien;Optioilla.irtisanottava.voisi.hankkia.osakkeita.määrän?jonka.
arvo.vastaisi.hänen.kahden.vuoden.palkkaansa;

Sote-uudistus

Ehdotus:

SDP.ehdottaa?että.sote_uudistus.toteutetaan.nykyisten.organisaatioiden.puitteissa.
siten?että.toimivat.kunnalliset.organisaatiot.jatkavat.ja.että.sairaanhoitopiirien.vastuuta.
lisätään.maakunnallisen.hyvinvointisuunnitelman.laatimisessa?johtamisessa.ja.
valvonnassa;Valtion.mahdollisuutta.ohjata.kehitystä.vahvistetaan.ERVA_alueiden.
hallinnon.toimesta.ja.toisaalta.siten?että.nykyinen.valtionosuusrahoitus.kulkee.tätä.
reittiä;

Väliportaan.hallintoa.yksinkertaistetaan.siten?että.maakunnassa.on.vain.yksi.kuntien.
edustajien.nimeämä.valtuusto?joka.hoittaa.nykyisiä.tai.tulevia.maakunnallisia.tehtäviä.
maakuntahallituksen.ja.viraston.avulla;

Maakuntavaltuuston.tehtäviin.lisätään.sairaanhoitopiirien.hallituksen.valinta.siten?että.
maakunnallisten.edustajien.lisäksi.hallituksessa.ovat.edustettuna.myös.ERVA alueen.
edustajat

Miten aloitteisiin suhtauduttiin?

Puoluehallitus suhtautui kielteisen varauksellisesti ehdotuksiin, mutta puoluekokous kuitenkin ymmärsi periaatteellisesti aloitteen johdantoa ja päätti:

Puoluekokous.tukee.aloitteessa.esitettyä.ajattelutapaa.luovuuden.ja.rohkeuden.
merkityksestä.yhteiskunnan.kehittämisessä.ja.uudistamisessa?minkä.vuoksi.niitä.
on.arvioitava.puolueelle.valmisteltavassa.talouspoliittisessa.ohjelmassa.

Mitä sitten on tapahtunut ja mitä nyt pitäisi tehdä?

Sote-uudistus toteutettiin kovalla kiireellä ja toimeenpanoon ei varattu riittävästi aikaa. Monimutkainen hallinto on byrokratisoitunut ja kuntalaisten vaikutus on etääntynyt samalla kun taloudellinen ohjaus on hämärtynyt.

Tämän tärkeän asian hoitaminen vaatii nyt erilaisia toimenpiteitä joiden korjaamiseen oikea ratkaisu on oppositiopuolueiden ehdottama parlamentaarinen valmistelu;

Irtisanomissuojaa koskien puolueessa on uskottu, että työmarkkinoilla voidaan tehokkaasti puolustaa palkansaajan oikeuksia. Näin ei ole tapahtunut, vaan irtisanottujen asemaa on heikennetty entisestään. Olemassa olevien organisaatioiden intresseistä lähtenyt ajattelu vaatisi rinnalleen taloudellisia seuraamuksia, jotka aidosti hyödyttäisivät irtisanottuja ja toisivat lisäharkintaa kvartaalien sanelemaan henkilöstöpolitiikkaan. Irtisanotuille osoitettu poliittinen tuki ei vähättele ay-liikkeen toimintaa vaan tukee ja vahvistaa sitä hyväksikäyttäen markkinoiden itsensä kehittämiä instrumentteja.

Markkinataloudessa toiminta vaatii markkinataloudellisia innovaatioita

Kunnallista pääomaveroa vastustetaan usein siksi, että pääomatulot jakaantuvat kuntien kesken epätasa-arvoisesti. Kuntien väliseen ristiriitaan on olemassa olevat keinot puuttua tulevaisuudessakin päivityksiä vaativalla valtionosuusjärjestelmällä. Tosiasia on, että kuntaverotuksessa ansiotulojen saajat ovat jatkuvasti joutuneet kantamaan päävastuun. Kuntaveroa kerätään jo alhaisista tuloista, joten se rasittaa tasaverona suurinta osaa asukkaista. Kuntalaisten keskuudessa pidetään perustellusti pääomatulojen kunnallista verovapautta epäkohtana, joka tulisi korjata.

Kunnallisella pääomaverolla voidaan parantaa julkisen talouden asemaa ja samalla oikeudenmukaisemmalla verotuksella voidaan lisätä kuntalaisten yhdenvertaisuutta.

Perustuslaillisen kuntien itsehallinnon näkökulmasta nykyinen tilanne on suorastaan hullunkurinen. Nykyisin kunnallisten palvelujen rahoitukseen ei osallistuta maksukyvyyn mukaisesti. Tästä on seurauksena Helsingin Sanomat (11.11.2025 /Tuomo Pietiläinen) uutisoi, että Suomessa on kymmenen hyvätuloista valtuutettua, jotka eivät maksaneet kuntaveroa lainkaan. Suomessa on siirrytty malliin, joka ei edusta hyviä itsehallinnon periaatteita eikä perustuslaillista yhdenvertaisuuden vaatimusta.

Kunnallinen pääomavero vahvistaa kunnallista perustuslaillista itsehallintoa.

Puolustustarvikemaksua on vastustettu arveluttavin perustein.

Puoluehallituksen lyhyt perustelu vuonna 2017 osoittaa, että esityksen asiallisen sisällön arvioinnin sijasta valmistelussa tukeuduttiin valtion virkakunnan verotusteknisiin näkemyksiin. Alla oleva lainaus kertoo, että SDP:ssä periaatteellisia aiheita voidaan käsitellä ahtaan kamreerimaisesti:

Hyvän verojärjestelmän tulee perustua yksinkertaisuuteen ja maksukykyyn. Valtion menot voidaan tehokkaammin rahoittaa nykyistä verojärjestelmää kehittämällä kuin korvamerkittävillä maksuilla. - SDP Puoluehallitus 2017

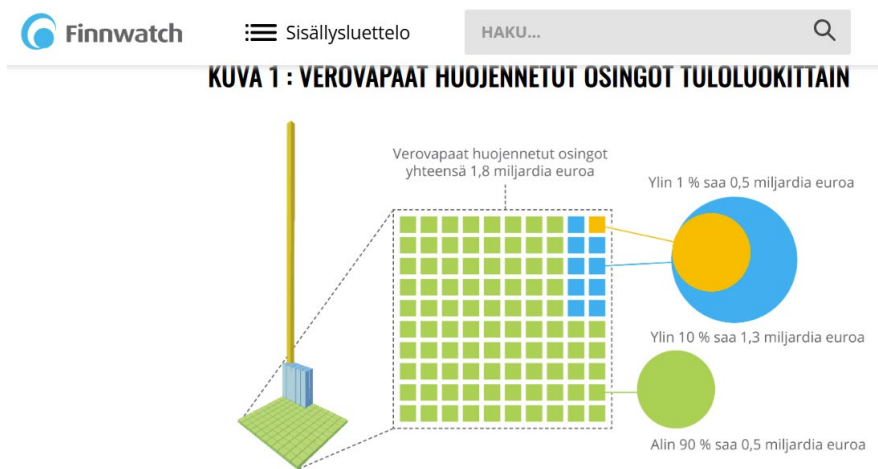
Suomen verojärjestelmä ei aloitteen tekoaikana ollut yksinkertainen. Tiedämme, että jokaisena vuoden 2017 jälkeisenä vuotena järjestelmä mutkistunut:

Esimerkkinä tilannetta voi kuvata: Hakusanalla verolait saat verkkokauppatarjouksen: Verolait I/2025 hinta 157 € sivuja 862. Kirja ilmestyy pari kertaa vuodessa sillä lakien ja muiden säädösten määrä kasvaa. Yhteensä meillä on erilaisia lakeja joiden sisällä useita veroja ja maksuja, joiden tuotosta on lista oheisesta veronmaksajien keräämistä tiedoista.

<https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/suomen-verot-ja-menot/verotuotot/#bd5e0a6d>

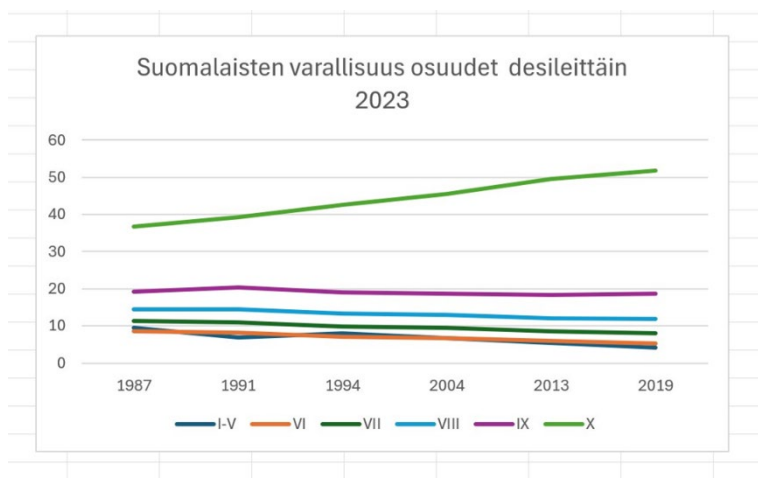
Myöskään korvamerkintä ei ole tavatonta sosialidemokraattienkaan esityksissä: Korvamerkittynä lakina voidaan mainita vuonna 2013 säädetty Yleisradiovero, joka on säädetty tärkeän yhteiskunnallisen toiminnan turvaamiseksi.

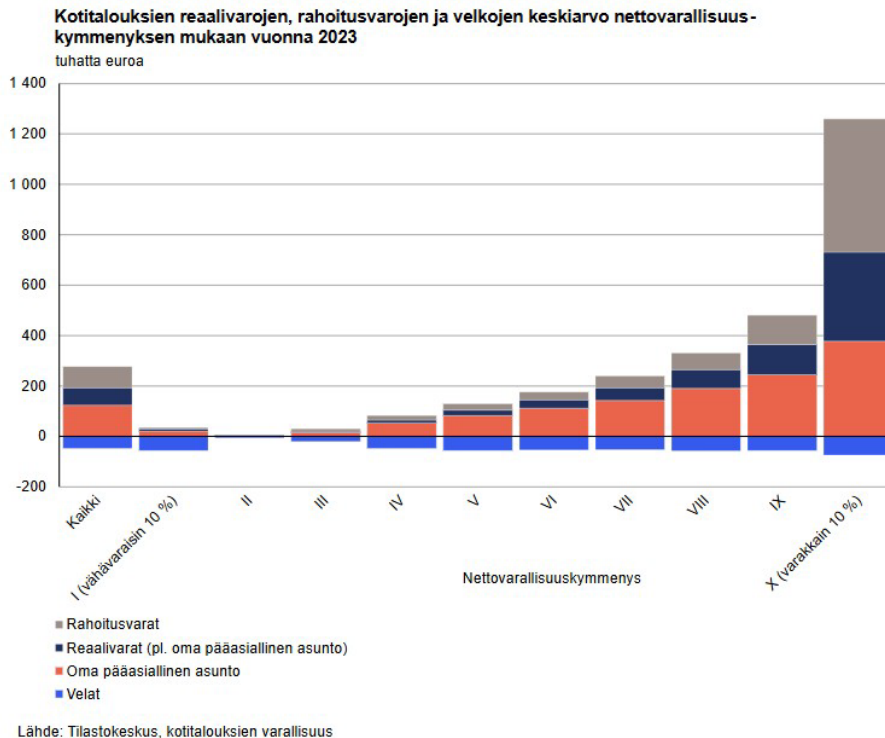
Nykyistä verojärjestelmää ei ole viime vuosina kehitetty valtion tuloja takaavaan suuntaan. Päinvastoin monet tunnetut järjestelmät ovat mahdollistaneet ennen muuta varakkaimpien kansalaisten laillisen mahdollisuuden nauttia verottomista tai alhaisesti verotetuista tuloista. Hyvänä esimerkkinä on tästä yleisesti tunnettu ja ongelmalliseksi tunnistettu esimerkki listaamattomien yritysten verotuen jakaantumisesta. Hyötyjiä on määrällisesti paljon mutta merkittävin hyöty kasaantuu varakkaimmille.

Näitä moneen kertaan epätarkoituksenmukaisiksi todennettuja veroalennuksia ei ole kyetty korjaamaan koska pienet alhaisille tulotasoille jaettavat porkkanat hämärtävät kokonaiskuvaa ja mahdollistavat oikeiston haluttomuuden ja vasemmiston ponnettomuuden asian hoitamisessa.

Verotuksen rakenteet ovat johtaneet myös varallisuuden kasaantumiseen, joka näkyy oheisista kuvaajista viiden vuoden kehityksestä ja absoluuttisesti

Kotitalouksien varallisuus lieenee n. 600 miljardia euroa, josta kolmannes ylimmän kymmenyksen hallussa. Nämä rahoitus- ja reaali-varat ovat siis n. 200 miljardia.

Omaisuuksien suojaaminen vakuutusmaksulla on ollut järkevä tapa varautua erilaisiin kriisitilanteisiin. Yksityisen varallisuuden arvo tunnustetaan ja ymmärretään, että on varauduttava satunnaiseen, vaikka harvinaiseen vahinkoon, ottamalla vakuutus. Esimerkiksi palovakuutus voi pitää pakollisena vakuutuksena. Vakuutusyhtiöiden tulostarkastuksessa kerrotaan, että palo- ja muu omaisuusvahinko maksu oli vuonna 2024 yhteensä 1,28 miljardia euroa ja korvauksia maksettiin 74,5 prosenttia 0,87 miljardia euroa.

Sodan uhan varalta Suomessa on yleinen asevelvollisuus, jota voi pitää henkivakuutukseen verrattavan varautumisena. Myös kaikki kansalaiset huolehtivat valtakunnan – isänmaan – turvallisuudesta ja itsenäisyydestä maksamalla tuloistaan ja kulutuksestaan veroja.

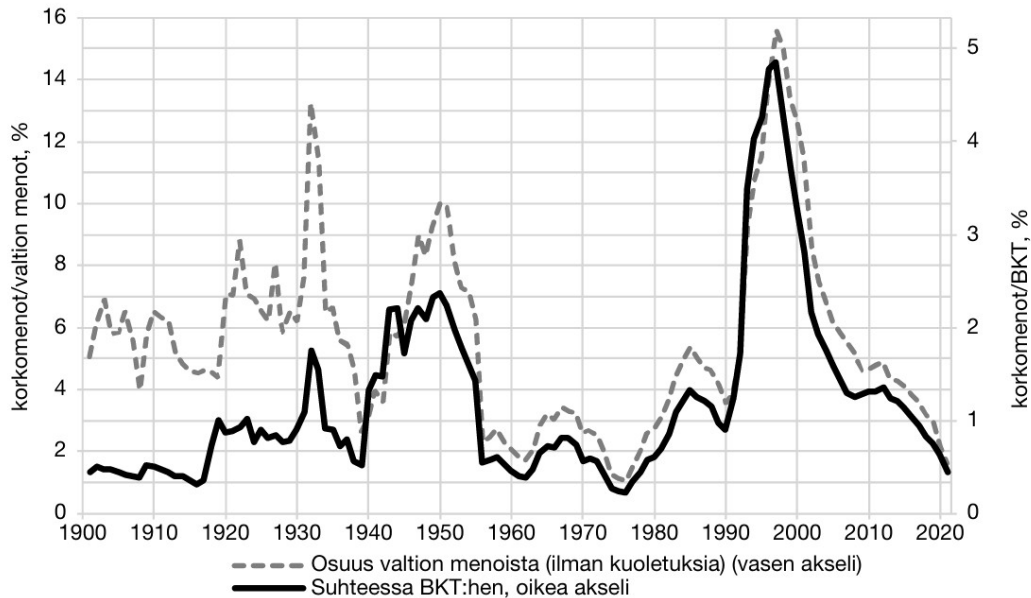
Samalla kuitenkin merkittävimmitään kiinteän omaisuuden omistajat eivät osallistu Suomessa muuhun kuin kiinteistöveron maksuun, joka on korvamerkitty kuntien kiinteistöistä aiheutuvia kustannuksia varten.

Näin ollen olisi perusteltua, että omaisuuden turvaamisesta ja sen arvon säilyttämisestä kohdistettaisiin maksu omaisuuden omistajiin, jolla varmistettaisiin puolustuksen materiaalista valmiutta.

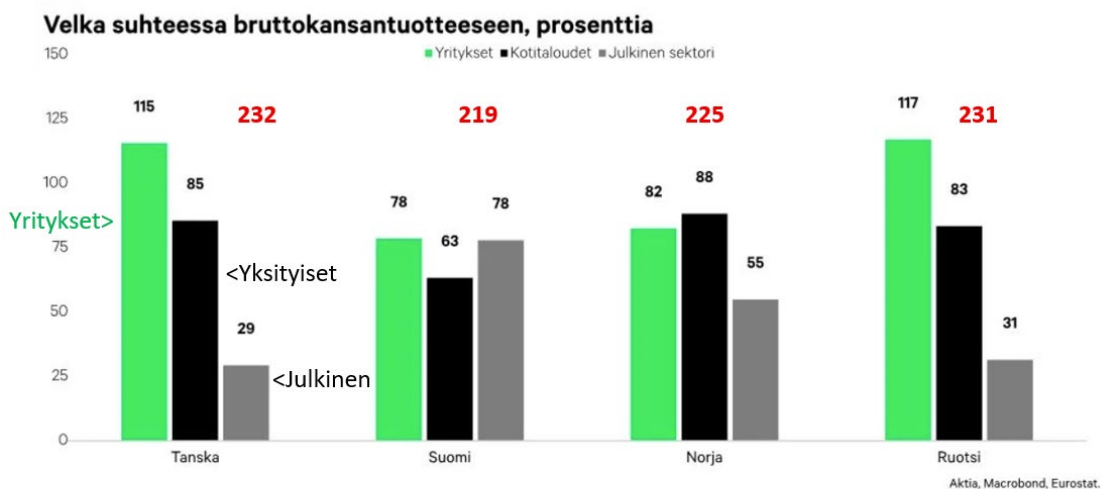
Ottaen huomioon omistajien olemassa olevan pakollisen ja vapaaehtoisen varautumisen tason, olisi perusteltua vakuuttaa omaisuutta palo- ja muun omaisuuden vakuutusmaksun suuruisella summalla. Tämä merkitsisi, että keskimääräinen maksu maanpuolustukseen voisi olla 0,3 prosenttia omaisuuden käyvästä arvosta siten, että vähäinen omaisuus vapautettaisiin maksusta ja siten, että vakituksien asunnon arvosta otettaisiin huomioon vain kolmasosa.

Julkinen velka

Julkisen velan taso on nyt saavuttamassa vuoden 2017 aloitteessa esitetyn ylärajan eli 90 prosentin tason vuoden 2026 alussa, emmekä olisi vielä ylittäneet maksimirajaa. Nyt kuitenkin lainanhoitokustannukset ovat nousseet lähelle kolmea prosenttia. Korko on jo kirjoitushetkellä 1,5 prosenttia BKT:stä ja vastaa 3,8 prosenttia valtion menoista. Alla olevasta kuviosta kuitenkin näemme, että olemme kaukana Suomen raskaimpien lainarasitusten ajoista.

Suomen julkisen velan tilanne on huono verrattuna pohjoismaihin, kuten alla olevasta kuvasta ilmenee. Sen sijaan, jos lukuun otetaan koko velkaantumistilanne, niin Suomen kokonaisvelka on hieman alle vertailumaiden (punaiset luvut alla olevassa grafiikassa). Suomen vuoden 2024 lukema 219 prosenttia BKT:stä on pohjoismaiden alhaisin kun taas korkein kokonaisvelan suhdelukukansantuloon, 232, oli Tanskalla.

Pohjoismaiden velkataso on globaalissa vertailussa globaalia tilannetta parempi

Taloustieteilijät pitävät velkatilannetta vakavana uhkana ja riskinä aiheellisesti. Joten ei ole aihetta vähätellä velkaongelmaa. Sen sijaan voi kysyä olisiko Suomen julkisen talouden tilanne parempi, jos Suomessa yksityinen puoli olisi velkaantunut kuten muissa pohjoismaissa? Toisin sanoen onko muiden maiden yksityinen velkaantuminen merkki niiden maiden yksityisen toimeliaisuuden korkeammasta tasosta?

Julkisen talouden dynaamiset vaikutuksista puhutaan, kun väitetään, että hyvätuloisten verotulojen alentaminen aiheuttaa kansantalouteen piristysruiskeen. Sen sijaan uskotaan, että vähävaraisten tilanteen kurjistaminen johtaa heidän aktivoitumiseensa ja sitä kautta työssäkäynnin lisääntymisen.

Saman asian voi perustellusti nähdä myös, että jos pääoman omistaja joutuu maksamaan omaisuudestaan veroa, se johtaisi hänen aktivoitumiseensa ja sitä kautta kansantuotteen kasvuun. Tätä voisi kutsua entisen pääministeri Juha Sipilän termein: Pannaan tase töihin. Kansantalouden kannalta hyvin ansaitsevien työtä arvostetaan yhteiskunnassamme korkeammalle, joten heidän panoksen lisääminen kasvattaisi kansantalouden kakkua parhaiten.

Esityksemme:

Julkinen velka

Esitys:

SDP ajaa veromuutoksia, joilla parannetaan julkisen talouden tasapainoa kohdistamalla verorasitus paremmin varallisuuden ja maksukyvyn mukaisesti.

Kunnallinen pääomavero

Esitys:

SDP esittää kunnallisen pääomaveron säätämistä, joka olisi puolet kunnallisveroprosentista ja maksettaisiin kaikista pääomatuloista.

Puolustustarvikemaksu

Esitys:

Puolustustarvikemaksun.tyypiksi.esityksiä.on.hyväksytty.jo.muiden.
eduskuntapuolueiden.kannoiksi.ja.ehdotukselle.kasvaa.momentum.kasvavien.kulujen.
myötä.SDP.esittää?että.puolustusvoimien.materiaalihankinnat.rahoitettaisiin.
puolustustarvikemaksulla?joka.määräytyisi.omaisuuden.vakuutusarvon.perustella;

Irtisanomissuoja

Esitys:

SDP.ehdottaa?että.irtisanottaville.työntekijöille.myönnettäisiin.optio.hankkia.yhtiön.
osakkeita.irtisanomisajankohdan.osakkeen.hinnalla.viiden.vuoden.aikana.
irtisanomisesta.laskien.Optioilla.irtisanottava.voisi.hankkia.osakkeita.määrän?jonka.
arvo.vastaisi.hänen.kahden.vuoden.palkkaansa;

Naantalin työväenyhdistys kannustaa puolueen jäseniä ja paikallisosastoja tekemään aloitteellisia,
luovia ja rohkeita esityksiä, sillä ne muokkaavat keskustelua ja mahdollistavat, että puolue voi
halutessaan toimia yhteiskunnallisena muutosvoimana.